

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 40:

Forespørgsel til erhvervsministeren [om regeringens forhandlingslinje i sager om »madsminke«].

Af Jørn Jespersen (SF) m.fl.
(Forespørgslen anmeldt 6/2 96).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (Ophold). Det er givet.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Første behandling af lovforslag nr. L 195: Forslag til lov om ændring af lov om social pension. (Årlig restpensionsberegning).

Af Villy Søvnald (SF) m.fl.
(Fremsat 31/1 96).

Formanden:

Denne sag er som tidligere meddelt udgået af dagsordenen.

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 82:

Forslag til folketingsbeslutning om narkomaners ret til behandling.

Af Tove Fergo (V) m.fl.
(Fremsat 6/2 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Karen Jespersen):

Som bekendt vedtog Folketinget sidste år en omlægning af indsatsen over for narkomaner. Det er en indsats, der går ud på, at metadonudleveringen og ansvaret for behandlingen af narkomaner nu ligger i amterne.

Den lovgivning trådte i kraft 1. januar 1996 og er altså nu ved at blive ført ud i livet. Lovgiv-

ningen blev vedtaget af et meget bredt flertal i Folketinget, men partiet Venstre stemte dog imod, og derfor kan det selvfølgelig ikke undre, at Venstre nu fremsætter et andet forslag til, hvordan indsatsen over for narkomaner kan gribes an. Men det er så et forslag, der er i modstrid med det, som Folketinget vedtog sidste år, og det kan derfor heller ikke undre, at jeg ikke kan støtte Venstres forslag.

Forslaget bygger nemlig på, at der skal være en forpligtelse for kommunerne til at stille ressourcer til rådighed for behandling af narkomaner, og på den måde vil det så trække indsatsen væk fra amterne, men hele ideen var netop, at metadonudleveringen skulle ligge i amterne, der på den måde ville få en kontakt med narkomanerne og dermed også have en bedre mulighed for at få dem videre i behandling. Hele den koordinerede indsats ville blive slået i stykker af dette forslag, hvis det blev ført ud i livet.

Det andet, man må sætte spørgsmålstegn ved, er det at udstyre narkomaner med et retskrav om behandling, uanset at man selvfølgelig må være enig i, at der altid skal være det antal behandlingspladser, der er behov for.

Det er simpelt hen ikke i overensstemmelse med principperne i bistandsloven, at man opstiller den slags retskrav. Det er meget uoverskueligt juridisk, hvordan man egentlig skulle formulere og sikre et sådant retskrav, og det optræder da heller ikke i relation til nogen anden gruppe i bistandsloven.

Endelig kan jeg heller ikke støtte den brug, der er af tilbageholdelse og inddragelse af kontanthjælpen. Folketinget vedtog faktisk i 1992 en lov om tilbageholdelse af kontanthjælpen til stofmisbrugere, og der blev opstillet en række betingelser for at anvende dette indgreb. Men det har vist sig på trods af megen debat og også en del ønsker om at have denne mulighed for tilbageholdelse, at loven stort set endnu ikke er blevet anvendt. Derfor synes jeg, vi i hvert fald har til gode at se den form for tilbageholdelse, der i dag er mulighed for, blive anvendt.

Så sammenfattende må jeg sige, at beslutningsforslaget strider imod den indsats over for narkomaner, som regeringen allerede er i gang med. Vi kan derfor som sagt ikke støtte Venstres forslag.

Jan Petersen (S):

Den 1. januar 1996 trådte en række nye bestemmelser om narkomaners behandlingsmuligheder i kraft. Den 6. februar 1996 fremsatte partiet

Venstre så et forslag til folketingsbeslutning, hvor regeringen opfordres til at udarbejde den nødvendige lovgivning for at sikre narkomaner ret til behandling.

Da Folketinget sidste år vedtog de forslag, som trådte i kraft 1. januar 1996, glimrede Venstre som det eneste parti ved at stemme imod. Nu ser vi så alternativet – Venstres alternativ.

Man foreslår kommunale pligter med hensyn til at stille ressourcer til rådighed, og forslaget nævner, at økonomien bør forhandles med de kommunale parter. Det er de kommunale parter sikkert glade for, for beregningerne virker ganske tvivlsomme.

Man foreslår, at narkomaner sikres ret til behandling mod accept af tilbageholdelse i hele behandlingsforløbet, og kommunerne sikres ret til at tilbageholde kontanthjælp.

Hvis man ser bort fra, hvad socialministeren just har forklaret om bistandsloven, kunne man jo fristes til at spørge Venstre: Hvad med den række narkomaner, der formodentlig er på førtidspension? Skal de i givet fald også have foretaget modregning?

Man foreslår, at der sikres narkomaner mulighed for ambulans efterbehandling efter afgiftning, og samme færdigbehandlede narkomaner skal indgå i et korps af forebyggende foredragsholdere udsendt af private institutioner, der belønnes særskilt for dette. Man kunne spørge: Er alle færdigbehandlede narkomaner egnede til at foretage en forebyggende indsats?

Der er ikke et ord om social opfølgning for den afgiftede narkoman. Ikke ét eneste ord om det, der er lige så vigtigt som at sørge for en afgiftning, nemlig at de rammer og det liv, man får efter en afgiftning, har en sådan kvalitet, at man ikke falder tilbage. Tilbagefald efter færdigbehandling er et af de store problemer for narkomanerne.

Men Venstre har så i de her måneder, siden Folketingets store flertal ændrede på dansk narkopolitik – beskedent kunne man måske sige, det var, men trods alt ændret – siddet og nusset med denne genfremsættelse. Den matcher ikke det, der er brug for. Det, der er brug for ud fra den aktuelle viden, vi har, er det, vi har vedtaget. Der kan givet blive brug for meget mere.

Jeg skal ikke gennemgå de elementer, Folketingets flertal vedtog sidste år, men blot gøre opmærksom på, at vi i hvert fald til at udmønte aktiviteterne tilførte området 384 mio. kr. frem til 1998.

Er det her beslutningsforslag udtryk for, at Venstre stiller forslag om langt flere penge til området? Det vil være interessant. Vi hører normalt andre toner fra det parti.

Der foregår på området ud over de vedtagne ændringer en omfattende forsøgsvirksomhed, og vi er ved at skaffe os et betydeligt bedre vidensgrundlag for, hvor mange narkomaner vi har, hvad deres problemer er, og hvad det her samfundsproblem, som stofmisbrug er, indeholder. Vi har et nyt narkoråd, som vi i Socialdemokratiet forventer konstant vil bidrage til at minde os om, at den her indsats skal forbedres og forbedres og forbedres.

Senest er der så dukket en debat op om, hvorvidt vi skal have udlevering af heroin, og det har også udløst en stor lyst til at vide, hvad der foregår i andre lande. Vi har ikke taget stilling til det i Socialdemokratiet. Gad vide, om Venstre har? Nu havde man da lejlighed til, når man gik i Folketingssalen med et beslutningsforslag, at foreslå noget nyt. Man benyttede sig ikke af lejligheden. Er man heller ikke enig dér, eller har man som os andre brug for, medens man laver forslag, der kan profilere, at studere indsatsen mere og mere? Er man slet og ret uenige i Venstre?

Vi mener, at den indsats, der gøres over for narkotikamisbrug, for stofmisbrug, givet er for beskedent. Men nu sker der trods alt noget. Vi har taget nye skridt i Folketinget. Vi gennemfører forsøg, og vi diskuterer, hvordan vi kommer videre.

Venstres beslutningsforslag har jeg svært ved at se som noget egentligt bidrag til en forstærket indsats, og Socialdemokratiet vil derfor afvise forslaget.

Karen Højte Jensen (KF):

Som det allerede er fremgået, stod alle partier undtagen Venstre bag det forslag, som socialministeren havde udarbejdet i sidste samling.

Det var ikke sådan, at vi syntes, alt i det var godt, men vi syntes, at vi var et godt stykke på vej.

For Det Konservative Folkeparti er det helt afgørende at bremse tilgangen af nye narkomaner, og det kræver naturligvis en effektiv og målrettet forebyggelsesindsats alle steder, hvor de unge færdes: i skoler, foreninger og på gadeplan, og oplysningsindsatsen skal naturligvis også rettes til forældrene, så de kan påtage sig deres helt afgørende ansvar.

Jeg kan forstå, at Venstre mener, at alle tidligere narkomaner skal ud og være med i oplysningsvirksomheden. Det synes jeg er meget favnende, og det mener jeg ikke er relevant. Men det er naturligvis altid nyttigt også at have erfarne folk, om jeg så må sige, med i dette oplysningsarbejde.

Det, der er behov for, er en markant styrkelse af behandlingsindsatsen og mere varierede tilbud, både hvad angår indhold og varighed, ud fra den kendsgerning, at behovene hos de enkelte misbrugere er forskellige.

Det er jo ikke alene et spørgsmål om at blive stoffri, men også et spørgsmål om den enkeltes mulighed for at føre et normalt liv, blive genopbygget, om jeg så må sige, og det må ske igennem et bredt spektrum af sociale tilbud. Disse betragtninger er jeg sikker på at Venstre kan tilslutte sig.

Så vil jeg kommentere nogle få af elementerne i forslaget. Socialministeren nævnte, at den mulighed, der i dag er for tilbageholdelse af misbrugere, ikke anvendes. Jeg vil spørge ministeren, om hun vil undersøge årsagerne. Jeg synes, det kunne være særdeles nyttigt at få kulegravet årsagerne til dette, så vi kunne få nogle løsningsforslag.

Men det får mig alligevel til at spørge Venstre: Når man har det med her, er det så sådan, at Venstre ønsker at gå videre, således at man paralleliserer til psykiatrien, hvor man jo har tvang i behandlingen?

Så forstår jeg, at Venstre også ønsker at inddrage den offentlige ydelse, kontanthjælpen. Der blev spurgt, om det også drejer sig om førtidspensionen. Det får vi nok et svar på. Jeg vil sige, at dette punkt synes jeg man skal vurdere meget nøje, for det er jo ganske vidtrækkende, hvis man helt afskæres fra at få en offentlig ydelse i den situation, der her er tale om.

Min konklusion må være, at det ikke er tidspunktet nu til at vende op og ned på det, som et stort, stort flertal i Folketinget har iværksat pr. 1. januar 1996, men jeg mener da, det er relevant at følge udviklingen ganske nøje og se, om det så også er det rigtige, vi har besluttet.

Anne Baastrup (SF):

Som adskillige ordførere har været inde på, er det ikke lang tid siden, vi havde en større debat om behandling af narkomaner, og hele systemet er blevet lagt om med virkning fra nu.

Det skal dog ikke afholde mig fra at sige, at jeg på SF's vegne vil erklære mig enig i over-

skriften i beslutningsforslaget. I SF mener vi rent faktisk, at der bør være et retskrav på behandling. Og det undrede mig meget, at socialministeren på den måde kunne afvise, at der skulle være en eller anden form for retskrav med hensyn til behandling alene med henvisning til bistandslovens regler. Socialministeren må jo være klar over, at når man er syg, har man ret til behandling; det her drejer sig om syge mennesker, og de må have krav på at blive behandlet på samme måde, som hvis man har brækket en arm. Så jeg håber, at socialministeren måske kan tale med andre ministre og finde lovgivning, hvor man kan sammenligne det med bistandsloven.

SF's narkopolitik bygger på følgende målsætninger: Vi skal mindske tilgangen; vi skal styrke forebyggelsen; vi skal øge fragangen, og det handler om retskrav på behandling; og vi skal højne livskvaliteten for dem, der hænger fast i misbruget. SF's vurdering af beslutningsforslaget skal naturligvis ses i lyset heraf, og desværre må vi afvise det.

Jeg vil blot nævne nogle af problemerne. Hr. Jan Petersen og fru Karen Højte Jensen har været inde på nogle af de andre. F.eks. mener jeg ikke, at Venstre helt kan se bort fra de økonomiske problemer, der er forbundet med et forslag af den her karakter. Og selv om hr. Jan Petersen mener, at kommunerne vil blive glade for at komme til finansministeren med et pålæg om at forhandle det her, så tror jeg omvendt, at kommunerne vil blive ret kede af det.

Sagen er den, at der skal kroner på bordet, hvis Venstre skal have gennemført det her. Og dér vil jeg så godt spørge: Vil Venstre være parat til at afsætte midler ud over satspuljemidlerne? For jeg er ganske enig med Venstre i, at hvis vi skal leve op til den formålsbestemmelse, som begge partier har, så handler det om retskrav på behandling, og det handler om et beløb i størrelsesordenen 320 mio. kr., som Venstre har regnet sig frem til, og det skal på finansloven. Alt det andet er ikke tilstrækkeligt.

Venstres hovedprojekt er, at det skal være kommunerne, der skal være i centrum omkring behandling af narkomaner. Og jeg vil sige, at det har kommunerne været i x antal år, og de har efter min bedste overbevisning ikke levet op til det ansvar, de fik.

Vi har i størrelsesordenen 5.000-10.000 narkomaner, og vi har ca. 700 behandlingstilbud. Det er alt for lidt. Det var kommunerne, der havde ansvaret. Har de gjort det godt nok? Nej!

Der skal oprettes langt flere tilbud og flere forskellige tilbud.

Venstre peger på modellen og siger ikke, hvad det er for en model, men jeg kan godt læse indenad. Det er Egeborgmodellen, der står som det store mål.

SF vil ikke afvise den model med, at man bruger tidligere narkomaner som behandlere. Vi vil ikke afvise den som et af mange forskellige tilbud. Narkomaner er forskellige ligesom alle mulige andre mennesker. Men skal man anvende tidligere narkomaner, må vi dels have evalueret de erfaringer, som Egeborg og lignende render rundt og siger, at de har, og at de er så gode. Jeg tror ikke på dem, men vi skal i hvert fald have noget statistik frem. Samtidig må vi også kræve, at de mennesker, der så i den situation bliver behandlere, skal have en kompetencegivende uddannelse. Det er ikke bare for sjov at behandle narkomaner.

Så vil jeg blot omkring Venstres forslag om at fratage narkomanerne deres kontanthjælp sige, at det er noget pjat, og jeg erklærer mig fuldstændig enig med fru Karen Højte Jensen i, at det, fru Tove Fergo siger på psykiatriområdet, slet ikke hænger sammen med det, fru Tove Fergo siger på narkoområdet. Men sådan er der så meget.

Jeg havde også gerne set, at fru Tove Fergo i udformningen af beslutningsforslaget havde gjort op med metadonbehandlingen. Siden 1984 er antallet af metadonordinationer steget med 257 pct. I samme periode er antallet af dødsfald steget drastisk. To tal: I 1990 døde der 20, i 1992 110. Kun fem pct. af misbrugerne er kommet ud af misbruget ved metadonbehandling.

Det fører mig så til afslutningsvis at sige, at fru Tove Fergo skal sikre, at der også efterfølgende i Venstres forslag på narkoområdet kommer en opfølgning. Disse mennesker skal have uddannelse, disse mennesker skal vende tilbage til livet og skal ikke bare bruges til at forebygge, fordi de ser så elendige ud. Det er mennesker, der skal have et ordentligt behandlingstilbud; det handler efterfølgende om uddannelse osv., og det synes jeg ikke beslutningsforslaget i tilstrækkelig grad har taget hensyn til.

Tom Behnke (FP):

Som flere ordførere har været inde på, er det jo interessant at skulle tage stilling til Venstres forslag på nuværende tidspunkt, hvor vi netop har været igennem en længere proces, og hvor regeringen er kommet med et oplæg mere eller min-

dre på baggrund af de forslag, som jeg kom med i januar måned 1994, og det er så det, som i øjeblikket er dagens narkotikapolitik i Danmark. Og det kan man jo kun være tilfreds med.

Det betyder selvfølgelig heller ikke, at man bare skal læne sig tilbage og sige: Nu har vi nået det; så gør vi ikke mere ved det de første mange år. Jeg synes dog, at Venstres forslag måske går i en lidt forkert retning, men lad os diskutere det.

Venstre lægger op til, at man som narkoman skal have et retskrav på, at man kan komme i behandling, og man skal have et retskrav på, at man selv kan vælge, hvilken institution man vil behandles på. Det, der er kravet, så vidt jeg kan se, er, at det skal være en stoffri døgnbehandling. Og det er altså dér, valgfriheden ligger.

Fremskridtspartiet vil gerne være med til at sikre, at man som narkoman får ret til at komme i stoffri behandling. Vi vil også godt være med til, at narkomanen selv kan vælge, hvilken institution narkomanen vil på.

Men så undrer det mig bare, at Venstre ikke stemte for det forslag, som Fremskridtspartiet fremsatte for år tilbage, hvor vi netop foreslog, at i behandlingen af narkomaner skal det være sådan, at narkomanen vælger institutionen, og bagefter skal det ikke være et spørgsmål om, at en kommune eller et amt enten hver for sig eller sammen skal finansiere det. Pengene skal komme direkte fra statskassen, enten fra Socialministeriet eller Sundhedsministeriet – det er sådan set ligegyldigt – men pengene skal komme direkte som en stykprisfinansiering til den institution, der behandler narkomanen.

Det ville Venstre ikke være med til. Nu foreslår Venstre sådan set det samme. Her siger man bare, at man vil tvinge kommunen til at betale, kommunen skal stille til rådighed.

Der er så to ting i det. Den ene er, at Venstre har overset, at vi jo faktisk har vedtaget herinde, at amterne skal have den koordinerende funktion, og vi er også blevet enige om herinde, at udgiften skal deles i forholdet 50/50 mellem kommuner og amt. Skal amtet ikke spørges til råds, eller skal amtet ikke være forpligtet, eller skal det kun være sådan, at kommunen er forpligtet og dermed kun til halvdelen? Det tror jeg bliver noget rod i den sidste ende.

Der er også det at sige til det, at man skal være opmærksom på, at fordelingen af narkomaner mellem kommunerne er særdeles skæv i Danmark. Meget, meget skæv. Den er ved at udlignes en anelse; den har været mere skæv, og den er også fortsat skæv, så jeg mener, det vil

være forkert, at man forpligter den enkelte kommune til, at det er den, der skal stille tilbud til rådighed, det er den, der skal finansiere det. Derfor foreslog Fremskridtspartiet også, at vi i stedet for skulle gøre det, at det var staten, der finansierede det her. Der vil være enkelte kommuner, som simpelt hen ikke vil kunne løfte den byrde, det er at skulle finansiere det her.

Så foreslår Venstre, at man skal lave en kontraktafvænnning. Det var et forslag, som Fremskridtspartiet også fremsatte for år tilbage, og som samtlige partier i Folketinget stemte imod. Fremskridtspartiet foreslog, at man skulle lave en kontraktafvænnning på den måde, at narkomaner, der frivilligt ønskede at indgå i kontraktafvænnning, skulle kunne underskrive en kontrakt om, at de blev tilbageholdt i behandlingen, hvis de fik abstinenser og ville forlade behandlingen på grund af abstinenser.

Det forslag stemte Venstre også imod. Venstres daværende socialminister kom så med et forslag efterfølgende. Kun tre-fire uger efter kom der fra fru Else Winther Andersen et lovforslag, som var en fuldstændig afskrift af det forslag, som Fremskridtspartiet havde fremsat; man ville bare ikke støtte Fremskridtspartiets forslag. Men sådan er det jo med tingene herinde.

Det forslag, som Venstres socialminister dengang fremsatte, havde bare den kedelige tendens, at der var en § 1, der sagde: Amterne må selv om, om de vil benytte sig af denne lovgivning. Og det er der ingen amter der har ønsket at gøre endnu. Det var det, jeg advarede imod dengang. Jeg sagde: Fejlen i forslaget er § 1. Der er ingen amter, der vil benytte sig af denne lov. Og vi har set, at det også blev tilfældet.

Så derfor kunne man såmænd bare ophæve denne § 1, og så var det problem overstået. Man kunne simpelt hen sige: Det skal være et tilbud til narkomaner, hvis de frivilligt ønsker at gå ind i en kontraktafvænnning og skriver under på, at de kan tilbageholdes, hvis de får abstinenser og ønsker at forlade behandlingen på grund af abstinenser. Så nemt kunne det gøres.

Men se, Venstre eller i hvert fald fru Tove Fergo på vegne af Venstre gør så det, at man går en anden vej rundt, og så laver man tvungen kontraktafvænnning, hvor mit forslag var frivillighed. Venstre foreslår nemlig, at hvis ikke man vil gå med til kontraktafvænnning, eller hvis man afbryder en igangværende kontraktafvænnning, så forsvinder kontanthjælpen.

Så er vi ude i, at det er tvungen frivillighed. Det er tvungen kontraktafvænnning, og så er det, jeg må sige, at så lyser de røde advarselsslamper. For én ting er helt sikker: Vi er nødt til at holde fast i, at frivillighed er det princip, der skal være gældende, når vi taler om behandling af narkomaner. Kun frivillighed fører til markante resultater, når vi ser på behandlingen af narkomaner. Den ene undersøgelse efter den anden viser, at al form for tvang ikke duer til noget. Der skal være frivillighed, og så skal det være stoffri døgnbehandling.

Bruno Jerup (EL):

Det bedste, man kan sige om det her lovforslag, er, at overskriften da er udmærket: narkomaners ret til behandling. Det kan vi godt støtte, men så er det nok også slud.

Forslaget indeholder en masse ting, som set med Enhedslistens øjne er det rene galimatias, og dér er vi sådan set enige med mange af de øvrige ordførere. Man skulle næsten tro, at forfatterne var på stoffer eller mindst havde spist hashkager umiddelbart før produktionen af det her forslag.

Retten til behandling skal nemlig forstås som en frivillig fængselsstraf. Hvis man siger ja til behandling, siger man ja til fængsel, indtil opgaven er løst. Der står, at de skal kunne tilbageholdes i den tid, behandlingen varer. Hvor lang tid er det? Nogle siger, at det tager et halvt år. Nogle siger, det tager et helt år. Ja, der er endog folk, der siger, at der er stofmisbrugere, der aldrig kommer ud af det. Men de skal kunne tilbageholdes, indtil behandlingen er færdig. Det er det, der står.

Ud over denne ret til fængselsstraf skal narkomanerne tvinges til behandling. De mister nemlig, som også hr. Tom Behnke var inde på, deres levegrundlag, hvis de nægter at gå i behandling. Det er altså Venstres bud på, hvordan man klarer det. Når Venstre ikke kan få narkomanerne i fængsel frivilligt, kan man jo altid sætte dem i fængsel, fordi de nødvendigvis må have penge på en eller anden måde.

Institutionerne får et beløb pr. færdigbehandlet stofmisbruger. Det er det næste store problem, dette begreb »en færdigbehandlet stofmisbruger«. Som jeg sagde tidligere, er det noget, som diskuteres meget, i hvert fald i de kredse, der har med stofmisbrugere at gøre: Hvornår kan man med sikkerhed sige, at en stofmisbruger er færdigbehandlet? Man ved, at tilbagefaldsprocenten er enormt høj, og man

ved, at en tredjedel af stofmisbrugerne kommer ud af deres misbrug, uanset om de får den ene, den anden eller slet ingen behandling. Det tyder statistikkerne på. Det vil sige, at der er en meget stor gruppe, som altså ikke lader sig påvirke af forskellige typer behandling.

Det kunne godt have været interessant, hvis Venstre lidt mere havde overvejet nogle af de erfaringer, der faktisk er på det her område, men tilsyneladende spiller det overhovedet ikke ind. Man tror, at man via indbyggelse af nye fængselsstraffe, ved at fjerne folks levegrundlag, så de er nødt til at kriminalisere sig for at skaffe penge til stoffer eller bare til mad, er i stand til at løse problemet.

Venstre lever i en narkotisk vildelse. Det, Venstre stiller op, er et hundrede procent umenneskeligt system. De vil fylde vores fængsler endnu mere. Og så tænk sig den frækhed: Venstre tillader sig samtidig at kalde disse fængsler – som jo må være flugtsikre; man kan jo ikke have, at de går deres vej – for narkobehandlingssteder, og taler om narkomanernes ret til behandling. Det er jo misbrug af ord.

Venstres system vil på ingen måde løse problemet. Det vil føre til flere dødsfald blandt stofmisbrugerne, som man har set det, og det vil føre til mere kriminalitet.

Venstres bud på tvangsbehandling af personer med misbrug, som primært skader dem selv, skal måske også udtænkes til andre. Skal pensionister, som spiser lidt for mange lykkepiller, også fratages pensionen? Det kunne da godt være et bud, man kunne få fra Venstre, dette liberale parti. De skal selvfølgelig sættes i fængsel, naturligvis frivilligt. Og hvad med rygerne, dem, som skader sig selv mest af alle, det stof, som er mest skadeligt af alle de stoffer, vi kender, som folk indtager? Det er kun halvdelen af befolkningen – men Venstre kan vel komme med et bud på, hvordan vi med denne smarte model her siger til dem: I kan bare henvende jer. Det er frivilligt, men hvis I ikke gør det, så fjerner vi jeres levegrundlag.

Vejen er jo fri. Venstre har jo vist vejen – det liberale samfund. Det bliver dejligt.

Det er utroligt, at den her gruppe, lige præcis den her gruppe af borgere, som er mest plaget af deres misbrug og af en veludrustet økonomisk mafia, at lige præcis den gruppe borgere skal begunstiges med Venstres politik, deres ædle liberalisme.

Nej, vi skal gå en helt anden vej, og Enhedslisten har – også i forbindelse med behandlingen

af de lovforslag, vi vedtog i foråret, og som Enhedslisten stemte for, fordi vi så, at der trods alt var nogle forbedringer i dem – både dengang og siden slået til lyd for, at vi skulle gå en anden vej. Og vores bud er – ud over at vi selvfølgelig er enig i narkomanernes ret til behandling, også til stoffri behandling – at vi skal gå ind for en frivillig ordning, hvor man kan få det, vi kalder kontrollerede, legaliserede stoffer, hvor de stofmisbrugere, som af en eller anden grund ikke kan eller vil komme ud af deres misbrug, får et alternativ til det, som Venstre kommer med; de får et alternativ til, at politiet jager dem; de får et alternativ til at prostituere sig og stjæle; de får et alternativ til at ødelægge deres krop. De får nemlig mulighed for at få de stoffer, som de har meget behov for, i ren form og i korrekte doser.

Men det er slet ikke den vej, Venstre går. Venstre lytter overhovedet ikke.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg må tage afstand fra, at hr. Bruno Jerup siger, at Venstre viser den liberale vej. Det er der overhovedet ikke tale om, når vi taler om det her forslag. Venstre har ikke vist den liberale vej her; det her er netop ikke udtryk for liberalisme – tværtimod. Her er der tale om tvang. Her er der tale om det modsatte af liberalisme.

Men det, jeg egentlig tog ordet for, var, at jeg godt kunne tænke mig et spørgsmål mere, inden Venstres ordfører svarer på de mange indlæg. Det drejer sig om punkt 4, der handler om det forebyggende arbejde, hvor man meget prisværdigt vil prøve at sætte nogle flere ressourcer af til, at f.eks. tidligere narkomaner kunne komme ud og oplyse om, hvor farligt og hvor skadeligt det her er.

Jeg vil først gerne have lov til at citere sidste halvdel af punkt 4, hvor der står:

»... således at det bliver muligt for institutionen at sende tidligere narkomaner ud på skoler og uddannelsesinstitutioner for at oplyse om faren ved nydelse af hash og narkotiske stoffer.«

Jeg gentager lige den sidste linje: »... af hash og narkotiske stoffer«.

Nu er spørgsmålet til Venstre: Betyder det, at hash ikke er et narkotisk stof ifølge Venstres definition af tingene? Det synes jeg er ret relevant for, hvordan vi skal forholde os til punkt 4 i Venstres beslutningsforslag. Så det håber jeg vi får et svar på.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Det var til alle udtalelserne både fra hr. Bruno Jerup og fra hr. Tom Behnke om liberalisme og tvang. Jeg beder de herrer om at huske på, hvad der står i beslutningsforslaget. Der står: Hvis man ønsker at benytte sig af retten til at få stoffri døgnbehandling, har man til gengæld en forpligtelse til at underskrive en behandlingskontrakt.

Det er et ganske almindeligt forhold i vores samfund: Hvor man ønsker at modtage noget, har man også en forpligtelse. Så det passer fint med vores liberale politik i øvrigt om den enkelte borgers ansvar, og det gælder også disse mennesker, som jo er lige så ansvarlige og kan være lige så ansvarlige og har lige så meget pligt til at være ansvarlige som alle andre borgere.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jamen, måske kan fru Tove Fergo så sige mig, som jeg var inde på: Hvilke andre grupper af borgere i dette land, som har et misbrug – der findes mange af dem, mange slags misbrug – vil Venstre begunstige med deres liberalisme og sørge for at lægge dem sådan et åg over nakken, fjerne deres levegrundlag, hvis ikke de indordner sig under Venstres liberalisme?

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Vi har jo det princip, at man skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet, hvis man ønsker at modtage offentlige ydelser i dette land. Det gælder også, hvis man er misbruger. Og det er da en ganske selvfølgelig ting, at hvis det, der er til hinder for, at man kan stå til rådighed for arbejdsmarkedet, er, at man f.eks. har et misbrugsproblem, så må misbrugsproblemet ryddes af vejen så godt, det nu kan lade sig gøre, for så bliver man i stand til at kunne gennemføre en uddannelse, påtage sig et arbejde, forsørge sig selv.

Så det er fuldstændig i tråd med alle de øvrige grupper i samfundet, der, for at de kan modtage deres kontanthjælp, også skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Jeg synes, vi har en passende lejlighed til nu at få besvaret spørgsmålet til Venstre i mit ordførerindlæg, om det også skal være sådan, at man

får tilbageholdt sin førtidspension, for vi har lige hørt, at Venstre har det princip, at offentlige ydelser indebærer, man står til rådighed for arbejdsmarkedet. Jeg går ud fra, at fru Tove Fergo er bekendt med, at når man modtager førtidspension, står man ikke til rådighed for arbejdsmarkedet.

Jeg går også ud fra, at fru Tove Fergo med de indgående studier af narkovilkårene i Danmark er bekendt med et eller andet forhold mellem, hvor mange narkomaner der måtte være på kontanthjælp, og hvor mange der er på førtidspension. Jeg er ikke selv i besiddelse af tallet, men jeg forudsætter, at der er en del, der allerede har fået tilkendt en førtidspension. Så jeg kunne godt tænke mig, vi nu fik besvaret, hvorledes de tvangsmæssige foranstaltninger skulle gælde for førtidspensionister.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Jeg skal blot igen stærkt tage afstand fra, at der er nogen, der vil vove at bruge det ædle ord liberalisme om dette forslag. Det er der ikke tale om på nogen måder.

Men det, jeg også er nødt til at spørge om, er: Har Venstres ordfører overhovedet ikke forstået, at det, der er problemet for narkomaner i vore dage, er behovet for enormt mange penge hver dag til stofferne?

Det er prisen på narkotika, der gør, at narkomaner har problemer. Sådan er det. Før i tiden, da narkotika ikke var ulovligt som sådan, havde vi f.eks. også morfinister, og de klarede sig fint. Men når det går galt, skyldes det de mange, mange tusind kroner, man skal skaffe til narkotika. Det er det, der gør, at man bliver tvunget ud i kriminalitet, ryger ud i en social deroute og sundhedsmæssigt osv. får en voldsom nedtur, hvorefter man er et sølle skrog, der kravler rundt i rendestenene i København og andre steder.

Behovet for penge er således det væsentligste problem for narkomanen, og det er den væsentligste årsag til, at narkomanerne har det så skidt og så elendigt. Venstre vil nu løse dette problem ved at tage endnu flere penge fra narkomanerne, men dermed får vi jo ikke løst problemet, men gør det blot endnu værre. Det er et forkert værktøj at bruge.

Man kan også sige: Hvor vigtigt er værktøjet egentlig? En narkoman skal måske skaffe 2.000-2.500 kr. om dagen til narkotika og skal nu skaffe 300-400 kr. mere. Hvordan skaffer

narkomanen sig de penge? Det ved vi godt: Kriminalitet, kriminalitet og kriminalitet. Sådan er det, og derfor er spørgsmålet: Er det det, Venstre ønsker, eller skulle vi gøre det, vi alle sammen efterhånden er blevet enige om – i hvert fald de af os, der har beskæftiget sig med det område – nemlig slå fast, at det, der skal til, er frivillighed og kvalitet i behandlingen, og så skal den nok lykkes. Så er det selvfølgelig også et spørgsmål om at afsætte nogle flere midler, men det afhænger jo af finanslovforhandlingerne.

Anden næstformand (Henning Grove):

Fru Tove Fergo for en kort bemærkning, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jeg må på det kraftigste tage afstand fra, at vi vil løse problemet ved at tage kontanthjælpen eller bistandshjælpen fra misbrugerne. Det er slet ikke det, der er tilfældet. Vi ønsker bare, at der skal være konsekvens og frivillighed i behandlingen. Vi vil ikke tvinge nogen i behandling, det har vi overhovedet ikke nogen intentioner om. Tværtimod går vores forslag ud på – og det er kernen i forslaget – at misbrugerne skal have ret til stoffri døgntil behandling, når vedkommende er motiveret, og så skal det medføre nogle konsekvenser, hvis man helt frivilligt siger ja. Der står udtrykkeligt i forslaget, at kommunalbestyrelsen *kan* beslutte at inddrage kontanthjælpen, men der står ikke noget om, at den *skal* inddrages. Man kunne sagtens forestille sig, at der var kommuner, som ikke ville gøre det. Så det er ikke rigtigt forstået. Men man læser jo kun det, øjnene vil læse.

Bjørn Elmquist (RV):

Da jeg så titlen på dette forslag til folketingsbeslutning, blev jeg nærmest lidt opstemt og glad og tænkte: Nå, det kan være, der er nye tanker på vej, også hos partiet Venstre. Det kunne jo have handlet om det, vi hører om fra udlandet, f.eks. forsøgene i Schweiz. Men så kommer man ned i teksten og finder ud af, at der ikke er tale om ret til enhver form for behandling, men stoffri behandling – altså en kvalifikation – og dernæst kommer udbygningen af ordet »ret«.

Det er jo rigtigt og en god, gammel tanke, at når man har rettigheder, har man også forpligtelser. Det står der bare ikke i overskriften, men efterhånden som man læser både de enkelte

punkter og bemærkningerne til forslaget, finder man ud af, at når det kommer til stykket, handler det faktisk en hel del mere om forpligtelserne.

Jeg deler de indvendinger, som er blevet fremsat fra meget forskelligartet hold; først og fremmest socialministerens, der helt overordnet siger: Det er, som om det her er en slags opfølgning fra Venstre på, at Venstre stemte imod det lovforslag, der blev vedtaget med et meget bredt flertal her i Folketinget, og som går ud på, at vi nu lægger behandlingselementet fra kommunerne ud til amterne. Da stemte Venstre imod, og nu prøver man så på at få kommunerne gjort aktive igen. Det er selvfølgelig meget pænt, men det rimer ikke særlig godt med den lovgivning, som trådte i kraft den 1. januar.

Dernæst vil jeg sige, at der er en række lakuner i forslaget. Hr. Tom Behnke efterlyste før en udlægning af ordene i punkt 4, hvor der står noget om nydelse af hash og narkotiske stoffer. Jeg synes også, det er interessant, hvis det nu kan fastslås – jeg hørte ikke noget svar i de korte bemærkninger, men det kommer nok senere – om Venstre mener, at hash ikke er et narkotisk stof. Der er mange, der mener, at det ikke er det, men det var da interessant, hvis Venstre var nået over på det hold nu.

Ordet »nydelse« er egentlig også ganske slående. Havde det ikke været bedre at skrive »indtagelse af hash og andre narkotiske stoffer, eller vil Venstre virkelig gøre sig til talsmand for det synspunkt, at man nyder narkotiske stoffer? Nydelse er for mig et eller andet, man har behag ved og glæde af. Jamen man nyder også alkohol, er der nogle, der siger; men jeg har indtryk af, at både ordvalget og tankegangen nok ikke er filteret hele vejen igennem.

Fra Det Radikale Venstres side kan vi ikke støtte forslaget, men vi ser frem til, at vi måske snart her i Folketingssalen får en debat om nogle af de ting, vi synes peger endnu længere fremad, altså de forsøg, jeg har talt om, og de ordninger, vi kender fra udlandet. Måske bliver det først efter sommerferien, når de forskellige udvalg, der har meldt interesse derfor, har haft lejlighed til ved selvsyn at konstatere, hvordan tingene forholder sig.

Tove Fergo (V):

I Venstre finder vi også, det er vigtigt, at vi får denne debat om narkotiske stoffer og behandlingen af narkomaner.

Det er interessant, at går man lidt tilbage i tiden og ser, hvordan de forskellige debatter vedrørende narkotika har udviklet sig her i Folketinget, kan man se, at det er nøjagtig det samme ordvalg og nøjagtig de samme problemstillinger som i dag. Går vi tilbage til en af de første større narkodebatter i dette Folketing i 1955 – da man indførte loven om, at det var forbudt at besidde narkotiske stoffer – sagde ordførerne for de forskellige partier nøjagtig det samme, som bliver sagt af ordførerne i dag, og som blev sagt af ordførerne for nogle måneder siden i sidste samling, da vi vedtog de af både socialministeren og andre ordførere omtalte forslag til opstramning. Det var nøjagtig de samme problemstillinger. Det handlede om både misbrugerne og forhandlerne, og det handlede om, hvilke behandlingstiltag der er de bedste.

I 1955 blev der sagt, at i nogle europæiske lande var der indført foranstaltninger, hvormed man tvangsmæssigt kunne indlægge de pågældende til afvæning, altså tvangsbehandling. Visse steder i Tyskland blev de indlagt på sindsygehospitalet og på psykiatriske afdelinger i et forsøg på at afvænne dem. Man diskuterede også dengang, hvor mange misbrugere der var, ligesom vi gør i dag, og dengang regnede man med, at der var mellem 1.500 og 2.000. På det tidspunkt sagde man, at det, det drejede sig om, var forebyggelse, og da kaldte man det eufomani. Når først disse mennesker er blevet stærkt afhængige af deres last, er behandling meget vanskelig, men selv om den kun hjælper i 5 eller 10 pct. af tilfældene, er dette også værdifuldt, sagde man dengang. Problemstillingerne i dag er nøjagtig de samme, og nu har regeringen og et stort flertal her i Folketinget vedtaget de lovforslag, som er blevet nævnt tidligere af ordførerne.

Og hvordan er de lovforslag så? Jo, man har ikke holdt sig tilbage for at skose Venstre, fordi Venstre var det eneste parti, der ikke kunne stemme for dem. Men jeg må sige, at når jeg i dag læser den vejledning, som er sendt ud til kommunerne og amterne vedrørende disse bestemmelser for en øget indsats, er det sådan, at man simpelt hen tager sig til hovedet og spørger: Kan det være rigtigt, at man i dagens Danmark kan vedtage nogle love, der giver så meget bureaukrati? Det var det, vi tog afstand fra i forbindelse med behandlingen af lovforslagene i sidste samling.

Det er simpelt hen utroligt, at hvis vi ser på to forskellige sætninger i samme lovparagraf, skal

den ene sætning administreres af amtet og den anden af kommunen, selv om det er problemkomplekser, der handler om nøjagtig den samme befolkningsgruppe, de samme mennesker, de svage, de socialt udstødte. Det er utroligt!

Og det, der nu skal bruges tid på i amterne og kommunerne, er at nedsætte samråd og samarbejdsudvalg. Men så ved vi jo godt, at behandlerne, der burde være ude blandt folk og hjælpe dem, bringe dem ud af deres misbrug og bruge deres tid på mennesker i stedet for bag et skrivebord, nu skal sidde i møder med hinanden. Vi ved også godt, hvor svært det er at få tid til sagsbehandling og til at få lagt en behandlingsplan. Det er næsten umuligt, og der er ventetid, når man bare skal henvende sig til kommunens sagsbehandler. Men nu skal disse stofmisbrugere ikke alene henvende sig til deres sagsbehandlere i kommunen, de skal også henvende sig til deres sagsbehandler i amtet, og så skal der koordineres to forskellige kalendere.

Hvordan i al verden har man forestillet sig, det skal kunne gavne de mennesker? De cirkler og cykler rundt, og de bliver simpelt hen tabt. Der er overhovedet ingen fremdrift i de forslag, og det må være mangel på viden og mangel på virkelig vilje til at gøre noget effektivt, der har fået et flertal i Folketinget til at hoppe med på disse lovforslag. Det er meningsløst, og jeg vil anbefale alle at læse denne vejledning om, hvordan disse love skal fortolkes, for så bliver man nok klogere.

Det, der er vigtigt for Venstre, er, at stofmisbrugere skal være motiverede i det øjeblik, de møder op hos deres sagsbehandler: Nu kan de ikke holde det ud længere, enten fordi de er i pengemangel eller mangler stoffer. De kan ikke holde den forhulede tilværelse ud længere, og nu vil de i behandling. Men så får de at vide: Gode ven, nu skal du se, sæt dig ned her. Nu går der nogen tid, og så skal jeg få fat i din sagsbehandler i amtet, og så kan vi aftale en tid om en måned eller tre måneder, eller hvornår det nu kan blive. Men vi ved jo godt, at det menneske kommer ud i miljøet igen, og det er det, vi ønsker at forhindre. Vi kan ikke acceptere, at mennesker bliver skubbet rundt på den måde. Der må konsekvent og hurtig handling til. Det er det, misbrugerne tigger og beder om, og det er det, deres pårørende tigger og beder om.

Nu er lovene jo lige trådt i kraft den 1. januar, men allerede nu bliver der meldt om, at det er næsten umuligt at komme igennem og få behandling, når man ønsker behandling. Det er

der givet udtryk for fra mange sider, både fra institutionerne, de pårørende og stofmisbrugerne selv. Vi kan simpelt hen ikke være det bekendt. Det er utrolig vigtigt, at der bliver handlet effektivt, men det må selvfølgelig også få nogle konsekvenser for den enkelte. Vi er parat til at stille behandlingstilbud til rådighed, og det er frivilligt, om man vil benytte sig af dem; men så må man også være forpligtet til at blive i behandlingen og underskrive en behandlingskontrakt. Så må vi se, hvordan den lov, der blev vedtaget i 1992, kan indpasses i det system.

En af ordførerne – jeg tror, det var hr. Jan Petersen – har åbenbart ikke kunnet læse teksten så godt, som den burde læses. Der skulle ikke være noget som helst i Venstres forslag om sociale opfølgninger, og disse mennesker skulle bare være fortabte, når de blev lukket ud fra institutioner osv. Jeg må bede hr. Jan Petersen om at læse noget bedre på lektien, for det er faktisk sådan, at i det tredje punkt på første side – man behøver ikke at blade så meget – kan man se, at vi i virkeligheden ønsker, at der skal være en intensiv opfølgning på behandlingen, og vi ønsker, at det skal være en langvarig behandling. Alle erfaringer viser jo, at alt det med at få en afvænningsbehandling eller komme i et ambulatorium og sidde og drikke kaffe og ryge smøger eller komme på en institution et par måneder ikke hjælper. Det er den langvarige, den månedlange, den halv- og helårige behandling, der skal til, før det virkelig hjælper noget, og det er det, der ligger i vores forslag.

Vi mener, at for at kunne behandle disse narkomaner og stofmisbrugere på lige fod med den måde, vi behandler alle andre mennesker på, må der også være en ret til at kunne inddrage deres kontanthjælp, hvis de ikke ønsker at blive i behandlingen. Grunden til det er, at de pågældende åbenbart ikke ønsker at stå til rådighed for arbejdsmarkedet, når de ikke vil have ryddet den lidelse, den sygdom, eller hvad det nu bliver betragtet som, af vejen.

Jeg kan slet ikke forstå, at ordførerne har været så utrolig negative. Jeg fortolker det i virkeligheden som frustration over, at man har vedtaget nogle love, som gør det næsten umuligt for mennesker at komme i behandling. Jeg talte i går med en privat, selvejende behandlingstilstation i Jylland – Shalom hedder den – og de fortalte mig, at det er en almindelig erfaring, at der kan gå op til 3 måneder, før misbrugere kan få bevilget behandlingsplads på en privat institution. Og hvad sker der så med de

mennesker i mellemtiden? Jo, det ved vi alle sammen: De går til grunde et eller andet sted i samfundet. Men et flertal af partierne her i Folketinget ønsker åbenbart, det skal være sådan, og man vil overhovedet ikke se på de muligheder, ideer og tanker, som Venstre nu kommer frem med. Man ønsker ikke at se på dem, man ønsker ikke at gå ind i det arbejde, for man har jo vedtaget nogle love, som øger bureaukratiet og forøger sagsbehandlingernes skrivebordstid i stedet for at give dem mere tid til at tage sig af de mennesker, det drejer sig om, og som vi dog også skal forsøge at hjælpe.

(Kort bemærkning).

Bruno Jerup (EL):

Jeg synes, det er bemærkelsesværdigt, at fru Tove Fergo stort set undlader at forholde sig til de kritiske bemærkninger, som er kommet fra ordførerrækken om forslaget. Stort set går fru Tove Fergo uden om dem.

Men det, der er interessant, er jo ikke det, fru Tove Fergo brugte lang tid på, nemlig om stofmisbrugerne skal have ret til en hurtig behandling, når de kommer og siger: Jeg ønsker at komme i behandling, jeg ønsker at få et behandlingstilbud, og det skal gå stærkt! Hvis Venstre havde ønsket at stille forslag om det, ville det fylde halvanden linje. Man kunne bare skrive: Stofmisbrugere skal have ret til behandling, og inden et antal timer eller dage skal stofmisbrugerne have stillet en plads til rådighed. Det kunne Venstre have skrevet, og så kunne det være, at der ligefrem kunne blive flertal for forslaget. Hvem ved?

Men dette forslag handler om alt muligt andet. Det er udtryk for en fuldstændig forfæjlet opfattelse af, hvordan man løser stofmisbrugerne problemer, og det er jo det, jeg selv og en række andre ordførere reagerer på. Men det interesserer åbenbart ikke fru Tove Fergo.

(Kort bemærkning).

Jan Petersen (S):

Blandt fru Tove Fergos mange store, flotte ord var også en anklage for, at jeg skulle have mangelfulde læsekundskaber, og så måtte jeg jo ned og finde teksten, specielt punkt 3, hvor der tales om fysisk og psykisk genopbygning.

Det, jeg i al beskedenhed gjorde opmærksom på i mit indlæg, var såmænd, hvad ordene »social opfølgning« kunne indeholde – det sagde jeg ikke selv, men det er der andre ordførere der har sagt – i form af bolig-mæssige forhold,

uddannelsesmæssige muligheder og arbejdsmæssige muligheder. Det interesserer åbenbart ikke Venstre, men i min udgave var der tale om social opfølgning i videre forstand end blot at sikre den fysiske og psykiske genopbygning.

Jeg undrer mig egentlig lidt, når jeg læser bemærkningerne, for Venstre mener jo, at hvis en borgers problem i forbindelse med at kunne blive selvforsørgende er af social, psykisk eller helbredsmæssig art, er det Venstres opfattelse, . . . osv., men i punkt 3 beskæftiger man sig kun med fysiske og psykiske forhold. Så jeg vil indtil videre fastholde min anklage.

Når jeg nu har givet fru Tove Fergo den oplysning om mine læsekundskaber, kunne jeg måske få lov at bede fru Tove Fergo kvittere med at besvare det spørgsmål, jeg nu har stillet to gange: Hvorfor har man ikke beskæftiget sig med modregning i pensionen, såfremt førtids-pensionisterne ikke overholder den tvangsmæssige behandling? Jeg ser helt bort fra, at jeg deler det synspunkt, at frivillighed og fleksibilitet i behandlingen i høj grad er mere nyttig, men det er der mange andre ordførere der har gjort nyttigt og godt opmærksom på.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Der blev stillet nogle spørgsmål vedrørende økonomien, og jeg mener, at vi i bemærkningerne til beslutningsforslaget har forsøgt at redegøre for den, så godt det nu har kunnet lade sig gøre. Det er jo sådan, at vi her i Danmark faktisk ikke rigtig har nogen tal – ministerierne kan i hvert fald ikke sige det – som fortæller, hvor mange penge vi i virkeligheden bruger på området, fordelt på sygehuse, fængsler og forsikringer, og der er en lang, lang række områder, hvor vi overhovedet ikke kan finde ud af, hvor meget vi bruger.

Men jeg har gjort mig nogle tanker om, hvor en misbruger tilbringer sin tid, og så har jeg simpelt hen lagt de beløb sammen. Det viser sig, at man kan sende to misbrugere i døgnbehandling for det, det koster at have én cirklende rundt i samfundet, sådan som forholdene er i øjeblikket.

Op med hensyn til hvordan det problem skal løses, hvordan de penge på en eller anden måde kan kanaliseres over til behandling i stedet for som nu at blive brugt, kan man sige, på følgesygdommene af det fejlslagne behandlingstilbud, så jeg meget gerne, at man kunne lave nogle undersøgelser i Socialministeriet. Det er helt

urimeligt, at der bliver brugt så mange penge på området, uden at det i virkeligheden fører til nogen positive resultater, så jeg mener godt, at økonomien kunne hænge sammen. Vi skal måske bruge nogle andre metoder til at udregne det, men det må vi så finde frem til. Problemet må kunne løses.

Vedrørende retskravet tror jeg, det var Folкетинgets Socialudvalg, der arrangerede en høring om bistandsloven sidste år, hvor bl.a. Kirsten Ketscher kom med et oplæg om retskrav og borgernes retskrav på bistandsydelse. Det vil sige, at der er mennesker, som har gjort sig nogle tanker om de ting og de spørgsmål, og de er langt klogere på det område, end jeg vil give mig ud for at være. Derfor vil jeg foreslå, at vi i forbindelse med udvalgsarbejdet måske kunne få lidt mere styr på det med retskravet.

Tom Behnke (FP):

Allerførst vil jeg lige benytte lejligheden til at sige til hr. Jan Petersen fra Socialdemokratiet, at det ikke er min opfattelse, at narkomaner, der er færdigbehandlede, bare skal have stillet en bolig og et arbejde og det ene og det andet til rådighed. Det er præcis derfor, det er gået galt for narkomanerne. De har fået forkert hjælp. Det, de skal have, er hjælp til selvhjælp, og derfor skal narkomanerne selvfølgelig genopbygges både fysisk og psykisk, til de er i stand til at stå på egne ben og dermed selv er i stand til at skaffe en bolig og selv er i stand til at skaffe et arbejde og fastholde det, osv.

Men så tilbage til fru Tove Fergo, hvor jeg er nødt til at sige: Tag det nu lige lidt med ro, der er ingen grund til at hidse sig sådan op! Vi var faktisk temmelig mange ordførere, der roste forslaget første halvdel, altså intentionerne om, at narkomaner har ret til behandling. Det var vi enige i, og det vil vi også gerne være med til. Men det, som jeg i hvert fald ikke vil være med til, er det element af tvang, der ligger i forslaget, og det ligger der, selv om fru Tove Fergo prøver på at tale uden om det hele tiden.

Lad mig også sige til fru Tove Fergo, at med alt det om, at vi skal afbureaukratisere osv., får man jo næsten den tanke, at det næste, fru Tove Fergo vil sige, er, at amterne skal nedlægges. Og det er interessant, hvis Venstre mener det, for så tager vi det til indtægt lige med det samme.

Men jeg stillede også et spørgsmål på et tidspunkt: Hvad mener Venstre og fru Tove Fergo med den sidste linje i punkt 4, hvor der står »hash og narkotiske stoffer«? Er hash ikke et

narkotisk stof efter fru Tove Fergos opfattelse? Det spørgsmål er ret relevant.

Lad mig også sige, at selv en kortvarig stoffri døgnbehandling kan betale sig, både samfundsøkonomisk og menneskeligt i forhold til narkomanen. Det er billigere for samfundet, vi slipper for al følgekriminaliteten, vi slipper for, at hele det illegale marked kører videre osv., og narkomanen får det væsentlig bedre, selv om det bare er en kortvarig døgnbehandling. Men den mulighed fjerner man på den beskrevne måde, for her er det take it or leave it! Enten går man i døgnbehandling og skriver under på, at man bliver der de næste 3 år, eller også gør man det ikke.

Og hvis man ikke gør det eller stikker af fra døgnbehandlingen, forsvinder kontanthjælpen, og det er tvang. Det er tvang at sige til en person, som intet som helst ejer og har: Hvis ikke du gør, som vi siger, forsvinder dine penge! Det er tvang, det kan ikke tolkes på nogen anden måde. Så hvis det element af tvang tages ud, og vi er tilbage ved frivillighedsprincippet, som jo giver gode resultater, når vi taler om behandling af narkomaner, kan Fremskridtspartiet 100 pct. støtte forslaget, så er vi med.

Jeg undrer mig i øvrigt over, hvor Venstre har været henne, mens vi har haft hele denne debat. Jeg har personligt kæmpet på den front siden 1990, jeg har brugt det meste af min tid her i Folketinget til at tale narkomanernes sag. Men hvor var Venstre henne, da vi forhandlede de ting? Venstre orkede ikke at deltage i behandlingen af lovforslagene, men meddelte bare fra starten, at man var imod, i stedet for at gå ind i behandlingen. Men vi, der var med omkring forhandlingsbordet, fik faktisk rettet lovgivningen til, så den var ganske hensigtsmæssig, så hvis vi fjerner elementet af tvang, er Fremskridtspartiet med.

(Kort bemærkning).

Tove Fergo (V):

Jeg skal da takke hr. Tom Behnke for de sidste ord, og i min ophidselse overhørte jeg måske alt det positive, der blev sagt; sådan går det jo nogle gange. Men nu bliver forslaget jo udvalgsbehandlet, og i den forbindelse kan vi jo drøfte det mere indgående.

Det er rigtigt, at et par ordførere har spurgt, hvad vi mener med nydelse af hash og narkotiske stoffer, og om vi ikke mener, at hash er et narkotisk stof. Jo, det gør vi i allerhøjeste grad, og det er netop derfor, vi har skrevet det, for at

der ikke skal være nogen som helst tvivl om, at vi mener, at hash også hører til denne kategori af stoffer, som er frygtelig farlige og skadelige, og som man skal holde sig meget langt fra. Derfor har vi skrevet det på denne måde, så ingen skulle være i tvivl om, at også hashen hører med.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Henning Grove):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 73:

Forslag til folketingsbeslutning om udviklingskontrakter.

Af Kjeld Rahbæk Møller (SF) m.fl.
(Fremsat 30/1 96).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Erhvervsministeren (Mimi Jakobsen):

SF har fremsat et forslag om ændring af retningslinjerne for udviklingskontrakter og en opfordring til regeringen om at udbyde udviklingskontrakter på miljøområdet.

Jeg er meget glad for, at SF er glad for ideen bag udviklingskontrakterne, for det er vi faktisk også i regeringen. De er et vigtigt instrument for regeringen til at øge samarbejdet mellem virksomheder og offentlige institutioner om udvikling af nye varer og ydelser, også på miljøområdet, som SF foreslår. Men netop på de punkter, hvor SF foreslår at ændre ordningen, mener jeg der er gode grunde til at fastholde de nuværen-